

SUOMEN RATSASTAJAINLIITTO RY

KURINPITOLAUTAKUNNAN RATKAISU 3 / 2019

Asia

Hevosen sopimaton kohtelu

Asian tausta

Kurinpitolautakunta on ottanut tutkittavakseen valmentaja Aki Uotilan menettelyn Keski-Suomen 2-tason esteratsastuksen aluemestaruuskilpailuissa (KoRa) Korpilahdella 31.8.2019. Asia on tullut vireille Suomen Ratsastajainliitto ry:lle tehdyn vastalauseen perusteella.

Asianosainen

Aki Uotila

Vastaanotettu aineisto

Vireilletuloilmoitus Suomen Ratsastajainliitto ry:lle 2.9.2019
Tuomariston puheenjohtajan selvitys 3.9.2019
Aki Uotilan vastine 4.9.2019

Vireilletulo

Saadun selvityksen mukaan Kurinpitolautakunnalle on tuotu esille epäily hevosen kuritustilanteesta.

Asia koskee Korpilahdella 31.8.2019 pidettyjä Keski-Suomen 2-tason esteratsastuksen aluemestaruuskilpailujen tapahtumia ja kilpailuihin osallistuneen ratsukon valmentajan menettelyä kyseisessä kilpailussa.

Kyseisen kilpailun luokassa 80 cm kuulutettiin kentälle kentän ollessa tyhjänä ratsukko Emma Vuola ja Dallisto's Uno. Ratsukko lähti verryttelykentältä valmentajansa Aki Uotilan saattamana. Hevonen pysähtyi heti päästyään kilpailukentän puolelle. Valmentaja Aki Uotila otti ratsastajan raipan. Hän ahdisti hevosen kentän aidan viereen ja löi hevosta noin 10 kertaa raipalla voimakkaasti takajaloille kintereen korkeudelle.

Lyöntien seurauksena hevonen lähti ravaamaan eteenpäin kilpailukentälle. Hevonen ei kuitenkaan halunnut hypätä, jolloin suoritus hylättiin kahden kiellon jälkeen ensimmäiselle esteelle. Lyöminen tapahtui kilpailukentällä ratsastajan lähtömerkin saamisen jälkeen.

Kilpailujen steward tai päätuomari ei ollut puuttunut valmentajan käytökseen.

Tuomariston puheenjohtajan selvitys

Tuomariston puheenjohtaja Hanna Mäkisen selvityksen mukaan ratsastaja oli kysynyt lupaa saadakseen tulla kentälle vasta omalla vuorollaan ja ravissa. Puheenjohtaja oli antanut luvan.

Kilpailualue on suuri ja tuomaritorni on melko kaukana verryttelyalueen portista. Tuomaristossa asiaa ei nähty tähän malliin. Kokenut steward valvoi verryttelyalueen puolta, mutta hän ei raportoinut asiasta tuomaristolle mitään erityistä.

Valmistautuva ratsukko ei päässyt kentälle koska hevonen pysähtyi portin pieleen. Ratsukko yritti tulla portista ravissa. Hevonen kuitenkin pysähtyi. Ratsastaja yritti aikansa hevosta saada liikkeelle tässä onnistumatta. Tällöin Uotila oli ottanut ratsastajalta raipan ja lyönyt hevosta muutamia kertoja takajalkaan. Hevonen lähti liikkeelle. Ratsukko hylättiin kahden kiellon jälkeen. Tilanne oli nopeasti ohi.

Tuomariston puheenjohtaja on kuitenkin katsonut toimineensa asiassa väärin, ja että valmentaja olisi tullut puhuttaa heti tapauksen jälkeen. Hänen mukaansa tällainen käytös ei ole hyväksyttävää eikä sääntöjen mukaista.

Vastine

Aki Uotila on antanut vastineen.

Vastineen mukaan tapahtuma on kuvattu ilmoituksessa pääosin oikein. Hän ei kuitenkaan lyönyt hevosta jaloille, vaan raipalla ilmaan jalkojen lähelle. Uotilan tarkoituksena oli saada hevonen etenemään radalle. Uotila on myöntänyt toimineensa tilanteessa väärin.

Kyseinen hevonen on tällä hetkellä ollut ratsastajalla käytössään. Hevonen hyppää harjoituksissa hienosti. Se on kuitenkin nyt keksinyt, ettei halua mennä radalle kilpailuissa. Hevonen on kuitenkin terve ja hyvin hoidettu. Hevonen hyppäsi kyseisenä kilpailupäivänä hyvin verryttelyssä, mutta se jumittui paikoilleen heti rata-alueella. Uotila oli apuna verryttelyssä. Hänelle tuli tarve auttaa ratsukkoa hänen nähdessään, että hevonen ei suostunut liikkumaan radalla.

Uotila pyysi ratsastajalta raipan ja yritti saada hevosen liikkumaan. Tilanne on varmasti näyttänyt toisella puolella olevalle kentälle olevaan tuomaritorniin pahemmalta kuin mitä oli. Uotila ei siis lyönyt hevosta, vaan ilmaan lähelle jalkoja ja takaosaa. Uotila ei toiminut erityisen suunnitellusti vaan hetken mielijohteesta. Uotila on ymmärtänyt tapahtuneen jälkeen, ettei näin olisi saanut toimia. Hän olisi odottanut, että hänet kutsutaan keskustelemaan tapahtuneesta tuomaritorniin.

Uotila valmentaa Jyväskylän alueella. Hevosten rankaiseminen ei kuulu hänen tapoihinsa. Uotilan tapa valmentaa on hyvin hevosystävällinen ja hän kiinnittää kiinnitän hevosten hyvinvointiin erityistä huomiota.

Uotila on pahoitellut tapahtunutta.

Kilpailusäännöt sovellettavin osin

Kilpailusääntöjen (Yleiset kilpailusäännöt KS I) kohdan 42.2. mukaan hevosen sopimatonta kohtelua on hevosen liiallinen rasittaminen, kohtuuttoman ankara kurissa pitäminen ja kouluttaminen, liian kovakourainen käsittely sekä hoidon tarkoituksellinen tai välinpitämättömyydestä johtuva laiminlyönti.

Kohdan 42.3. mukaan hevosen sopimaton kohtelu on kielletty kaikessa SRL:n alaisessa toiminnassa, mm. kilpailussa, valmennuksessa ja ratsastukseen liittyvässä harrastustoiminnassa.

Kohdan 42.4. mukaan hevosta ei saa kouluttaa, käsitellä tai pitää siten, että sen terveyttä tai hyvinvointia vahingoitetaan.

Kohdan 42.5. mukaan FEI:n vahvistamia ohjeita ja määräyksiä hevosen kohtelusta, kuten FEI:n Eettiset toimintaohjeet hevosen hyvinvoinnin edistämiseksi (liite 6.) on noudatettava kaikessa SRL:n alaisessa toiminnassa.

Kohdan 49.2. mukaan kurinpitolautakunta voi määrätä muun ohella seuraavat rangaistukset:

- a) Suullinen tai kirjallinen varoitus;
- b) Sakko, enimmäismäärältään 2.500 euroa yhteisöjäsenille ja 1.000 euroa henkilöjäsenille;
- d) Toimihenkilön tai kilpailijan väliaikainen, määräaikainen tai elinikäinen kilpailu-, toimitsija- tai toimintakielto;

Kohdan 57.1. a) mukaan rangaista voidaan sitä, joka rikkoo SRL:n voimassa olevia sääntöjä, määräyksiä tai päätöksiä, joita SRL:n sääntöjen nojalla annetaan.

Kohdan 58.1. mukaan rangaistusta määrättäessä voidaan ottaa huomioon lieventäviä tai koventavia seikkoja. Lieventävinä seikkoina voidaan huomioida muun muassa teon tahattomuus, tekijän kokemattomuus tai nuori ikä. Koventavina seikkoina voidaan huomioida muun muassa teon tahallisuus, toistuvuus, tekijän asiantuntemus, teosta toiselle osapuolelle, organisaatiolle tai ratsastusurheilulle koituva haitta, teosta koituva hyöty tekijälle sekä teon yleinen moitittavuus. Kaikkien asiaan vaikuttavien

asioiden ohella on muun ohella seuraaville seikoille annettava merkitys rangaistusta mitattaessa:

c) Täyttikö teko tai laiminlyönti hevosen sopimattoman kohtelun tunnusmerkistön?

f) Oliko teko tai laiminlyönti tahallinen?

Kohdan 61.1. mukaan hevosen sopimaton kohtelu on aina kiellettyä kilpailussa tai kilpailun ulkopuolella ja siitä voidaan määrätä sakko aina 7.500 euroon saakka ja/tai kilpailu-, toimitsija- tai toimintakielto vähintään kolmesta (3) kuukaudesta aina elinikäiseen kieltoon. (---) Hevosen sopimatonta kohtelua on esimerkiksi: a) Tahallinen kivun aiheuttaminen; (---), b) Voimakeinojen käyttö ja/tai liiallinen kuritus; (---)

Yleisten kilpailusääntöjen liitteen 6, FEI:n eettiset säännöt hevosen hyvinvoinnin edistämiseksi, mukaan FEI edellyttää, että kaikki kansainvälisen ratsastusurheilun osapuolet noudattavat FEI:n eettistä ohjeistoa ja tunnustavat ja hyväksyvät sen, että hevosen hyvinvointi on aina ensiarvoisen tärkeä. Kilpailulliset tai kaupalliset syyt eivät koskaan saa mennä hevosen hyvinvoinnin edelle. Muun ohella seuraavat seikat ovat erityisen tärkeitä:

Kohdan 1. Yleinen hyvinvointi, valmennus- ja koulutusmenetelmiä koskevan kohdan b) mukaan hevosia saa valmentaa/kouluttaa ainoastaan tavalla, joka vastaa niiden fyysisiä kykyjä ja kehitystasoa eri lajeissa. Niihin ei saa käyttää menetelmiä, jotka aiheuttavat huonoa kohtelua tai pelkoa.

Päätös ja perustelut

Asiassa on ratkaistavana kysymys siitä, onko valmentaja menetellyt SRL:n kilpailusääntöjen vastaisesti kohtelemalla hevosta sopimattomasti.

Saadun selvityksen perusteella valmentaja on lyönyt hevosta takajalkaan n. kymmenen kertaa tai ainakin muutamia kertoja. Valmentajan kertoman mukaan raipanlyönnit eivät ole osuneet hevoseen, vaan ilmaan hevosen jalkojen lähelle. Valmentaja on sinänsä myöntänyt ilmoitusta koskevan tilanteen kuvauksen oikeaksi ja myöntänyt toimineensa tilanteessa väärin sekä pahoitellut tapahtunutta.

Asiassa esitetyn selvityksen perusteella valmentaja on ollut valmentamassa ratsukkoa estekilpailuluokassa. Hevonen on pysähtynyt kilpailukentälle sinne saavuttuaan, eikä se ole suostunut siirtymään eteenpäin. Ratsastaja on yrittänyt saada hevosta liikkeelle. Uotila on tässä vaiheessa ottanut ratsastajalta raipan ja lyönyt sillä hevosta useita kertoja. Vireilletuloilmoituksessa esitetyn perusteella valmentajan raipanlyönnit ovat olleet voimakkaita ja ne ovat osuneet hevoseen takajalkoihin tai

takajalkaan, minkä seurauksena hevonen on lähtenyt ravaamaan. Tuomariston puheenjohtaja on havainnoinut tilannetta kauempaa tuomaritornin ollessa tilanteesta kauempana. Tuomariston puheenjohtaja on kuitenkin havaintojensa perusteella katsonut, että valmentajan käytös ei ole ollut hyväksyttävää eikä sääntöjen mukaista. Näin ollen tuomariston puheenjohtajan havaintojen on katsottavan tukevan vireilletuloilmoituksessa esitettyjä havaintoja siitä, että raipanlyönnit ovat osuneet hevoseen ja ne ovat olleet voimakkaita.

Kurinpitolautakunta katsoo, että asiassa saatu selvitys on olennaisilta osiltaan yhteneväistä ja tukee käsitystä, että raipanlyönnit ovat osuneet hevoseen. Vaikka valmentaja Uotila on kertonut lyöneensä raipalla ilmaan, kiistatonta on, että hevonen on menettelyn seurauksena siirtynyt ravissa kilpailualueelle, mitä se on aiemmin vastustanut. Tilanteessa Uotila on aiheuttanut hevoselle kipua tai pelkoa tavalla, joka on katsottava hevosen sopimattomaksi kohteluksi

Kurinpitolautakunta on aikaisemmassa ratkaisukäytännössään katsonut, että hevosen hyvinvoinnin tulee olla etusijalla kaikessa SRL:n alaisessa toiminnassa. Hevosen sopimaton kohtelu on kiellettyä syystä riippumatta. SRL:n lisäksi FEI edellyttää, että kaikki kansainvälisen ratsastusurheilun osapuolet noudattavat FEI:n eettistä ohjeistoa ja tunnustavat ja hyväksyvät sen, että hevosen hyvinvointi on aina ensiarvoisen tärkeä.

Valmentajan valmennusmenetelmänä käytettyjen raipanlyöntien on katsottava aiheuttaneen hevoselle kipua ja pelkoa. Valmentaja on näin ollen tahallaan käsitellyt hevosta kovakouraisesti, eikä edellä kuvattu hevosen käsittely ole edistänyt sen terveyttä ja hyvinvointia. Se, että valmentaja on pyrkinyt auttamaan ratsastajaa ja saamaan hevosen liikkeelle kilpailutilanteessa, ei anna aiheutta arvioida asiaa toisin. Kyseessä ei myöskään raipanlyöntien lukumäärä huomioon ottaen ole ollut tilanne, joka on aiheutunut hetken mielijohteesta.

Valmentaja on näin ollen kohdellut hevosta sopimattomasti Kilpailusääntöjen (Yleiset kilpailusäännöt KS I) kohtien 42.2 ja 42.4. sekä Yleisten kilpailusääntöjen liitteen 6, FEI:n eettiset säännöt hevosen hyvinvoinnin edistämiseksi, vastaisesti.

Kurinpitolautakunta katsoo, että valmentajalle on määrättävä asiassa rangaistus. Rangaistusta määrättäessä koventavina seikkoina on otettava huomioon hevosen käsittelyn tahallisuus ja se, että valmentaja on tehtävissään kokenut ja hänellä on asiantuntemusta hevosen käsittelyssä.

Kurinpitolautakunta katsoo, että valmentaja Aki Uotilalle on määrättävä sakkoa 350 euroa.

Päätöksen voimaantulo ja valitusosoitus

Tämä päätös tulee voimaan, kun se annetaan tiedoksi suullisesti tai kirjallisesti asianosaisille, mikäli tiedoksianto on mahdollista. Jos tiedoksiantoa ei voida tehdä, päättävän elimen tulee erikseen määrätä päätöksen voimaantulon aika.

Kurinpitolautakunnan päätöksistä voi valittaa Urheilun oikeusturvalautakunnalle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta sen mukaan kuin siitä on Urheilun oikeusturvalautakunnan säännöissä erikseen määrätty. Urheilun oikeusturvalautakunta on riippumaton ja puolueeton valtakunnallinen oikeussuojaelin, jonka tehtävänä on antaa ratkaisuja urheilua koskeviin valituksiin. Henkilön tai yhteisön, joka valittaa Urheilun oikeusturvalautakunnalle, on toimitettava SRL:lle yhteenveto niistä seikoista, joihin valitus perustuu.

Päiväys ja allekirjoitus

Helsingissä 4.10.2019

Virtasen esityksen pohjalta ratkaisseet:
Puheenjohtaja Miia Lavonen AA, OTM, Hanna Hovi OTM, Minttu Sasi OTK
ja Tiina Virtanen OTK, VT